Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)

den 12 februari 2015 *

”Talan om ogiltigförklaring — Direktiv 2013/51/Euratom — Val av rättslig grund — Euratomfördraget — Artiklarna 31 EA och 32 EA — EUF-fördraget — Artikel 192.1 FEUF — Skyddet av människors hälsa — Radioaktiva ämnen i dricksvatten — Rättssäkerhet — Lojalt samarbete mellan institutionerna”

I mål C-48/14,

angående en talan om ogiltigförklaring enligt artikel 263 FEUF och artikel 106a.1 EA, som väckts den 30 januari 2014,

Europaparlamentet, företrätt av L. Visaggio och J. Rodrigues, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

mot

Europeiska unionens råd, företrätt av O. Segnana och R. Liudvinaviciute-Cordeiro, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

med stöd av

Republiken Tjeckien, företrädd av M. Smolek och E. Ruffer, båda i egenskap av ombud,

Republiken Frankrike, företrädd av G. de Bergues, D. Colas och N. Rouam, samtliga i egenskap av ombud,

Europeiska kommissionen, företrädd av P. Van Nuffel och M. Patakia, båda i egenskap av ombud,

intervenienter,

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden R. Silva de Lapuerta, K. Lenaerts (referent), vice-ordförande vid domstolen, samt domarna A. Arabadjiev, J. L. da Cruz Vilaça och C. Lycourgos,

generaladvokat: Y. Bot,

* Rättegångsspråk: franska.

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Europaparlamentet har genom sin ansökan yrkat ogiltigförklaring av rådets direktiv 2013/51/Euratom av den 22 oktober 2013 om fastställande av krav avseende skydd av allmänhetens hälsa mot radioaktiva ämnen i dricksvatten (EUT L 296, s. 12) (nedan kallat det angripna direktivet).

Tillämpliga bestämmelser

Euratomfördraget

2 Artiklarna 30–32 EA, vilka ingår i kapitel 3 med rubriken ”Hälsoskydd” i avdelning II i Euratomfördraget, föreskriver följande:

”Artikel 30

Inom gemenskapen skall grundläggande normer fastställas för befolkningens och arbetstagarnas hälsoskydd mot de faror som uppstår till följd av joniserande strålning.

Med ’grundläggande normer’ avses

a) högsta tillåtliga doser, förenliga med tillräckligt hälsoskydd,

b) högsta tillåtliga exponering och kontamination,

c) de grundläggande principerna för hälsokontroll av arbetstagarna.

Artikel 31

De grundläggande normerna skall utarbetas av kommissionen efter yttrande av en grupp personer som Vetenskapliga och tekniska kommittén skall utse bland medlemsstaternas vetenskapliga experter och särskilt bland experter på folkhälsans område. Kommissionen skall begära Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande över de utarbetade normerna.

Efter att ha hört Europaparlamentet skall rådet genom beslut med kvalificerad majoritet och på förslag från kommissionen, som till rådet skall överlämna de yttranden som den har mottagit från kommittéerna, fastställa de grundläggande normerna.

Artikel 32

På begäran av kommissionen eller en medlemsstat kan de grundläggande normerna omprövas eller kompletteras i den ordning som anges i artikel 31.

Kommissionen är skyldig att pröva varje begäran av en medlemsstat.”

3 Enligt artikel 106a.3 EA ”[ska b]estämmelserna i fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt … inte påverka bestämmelserna i det här fördraget”.

Direktiv 98/83/EG

4 Rådets direktiv 98/83/EG av den 3 november 1998 om kvaliteten på dricksvatten (EGT L 330, s. 32), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 596/2009 av den 18 juni 2009 (EUT L 188, s. 14) (nedan kallat direktiv 98/83), föreskriver följande i artikel 1:

”1. Detta direktiv gäller kvaliteten på dricksvatten.

2. Syftet med detta direktiv är att skydda människors hälsa från de skadliga effekterna av alla slags föroreningar av dricksvatten genom att säkerställa att vattnet är hälsosamt och rent.”

5 Artikel 5 i direktiv 98/83, med rubriken ”Kvalitetsnormer”, föreskriver följande i punkterna 1 och 2:

”1. Medlemsstaterna skall för parametrarna i bilaga I fastställa värden som skall gälla för dricksvatten.

2. De värden som fastställs i enlighet med punkt 1 får inte vara mindre stränga än de som fastställs i bilaga I. När det gäller parametrarna i bilaga I, del C, behöver värdena bestämmas endast för kontrolländamål och för att uppfylla skyldigheterna enligt artikel 8.”

6 I del C i bilaga I till direktiv 98/83, med rubriken ”Indikatorparametrar”, anges följande:

”…

Radioaktivitet

Parameter	Parametervärde	Enhet	Anmärkningar
Tritium	100	Bq/l	Anmärkningarna 8 och 10
Total indikativ dos	0,10	mSv/år	Anmärkningarna 9 och 10

…

Anmärkning 8: Kontrollfrekvenser kommer senare att anges i bilaga II.

Anmärkning 9: Med undantag av tritium, kalium-40, radon och sönderfallsprodukter från radon. Kontrollfrekvenser, kontrollmetoder och de lämpligaste platserna för kontrollpunkter kommer senare att anges i bilaga II.

Anmärkning 10: 1. De förslag som krävs enligt anmärkning 8 i fråga om kontrollfrekvenser och enligt anmärkning 9 i fråga om kontrollfrekvenser, kontrollmetoder och de lämpligaste platserna för kontrollpunkter i bilaga II ska antas av kommissionen. Dessa åtgärder, som avser att ändra icke väsentliga delar av detta direktiv genom att komplettera det, ska antas i enlighet med det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 12.3.

När den utarbetar de förslagen ska kommissionen bl.a. beakta tillämpliga bestämmelser inom befintlig lagstiftning eller lämpliga kontrollprogram inklusive kontrollresultaten från dessa.

…”

Det angripna direktivet

7 Kommissionens förslag COM(2012) 147 final av den 28 mars 2012 om fastställande av krav avseende skydd av allmänhetens hälsa mot radioaktiva ämnen i dricksvatten grundade sig på artiklarna 31 EA och 32 EA. Parlamentet godkände genom lagstiftningsresolution av den 12 mars 2013 ändringar som innebar att ovannämnda rättsliga grund skulle ersättas av den rättsliga grund som följer av artikel 192.1 FEUF.

8 Rådet förkastade emellertid parlamentets planerade ändring av den rättsliga grunden och antog den 22 oktober 2013 det angripna direktivet på grundval av artiklarna 31 EA och 32 EA.

9 Skälen 1–5 i det angripna direktivet har följande lydelse:

”(1) Intag av vatten är ett av de sätt på vilka radioaktiva ämnen kan tas upp av människokroppen. Enligt rådets direktiv 96/29/Euratom [av den 13 maj 1996 om fastställande av grundläggande säkerhetsnormer för skydd av arbetstagarnas och allmänhetens hälsa mot de faror som uppstår till följd av joniserande strålning (EGT L 159, s. 1)] måste tillskottet till den bestrålning som allmänheten utsätts för till följd av olika verksamheter som medför risk för joniserande strålning hållas nere så långt det rimligen går.

(2) Med hänsyn till hur viktig kvaliteten på dricksvatten är för människors hälsa är det nödvändigt att på gemenskapsnivå fastställa kvalitetskrav med indikatorparametrar och se till att det kontrolleras att dessa krav uppfylls.

(3) I direktiv 98/83 … fastställs indikatorparametrar avseende radioaktiva ämnen i bilaga I del C samt därtill hörande kontrollbestämmelser i bilaga II. De parametrarna omfattas dock av de grundläggande normer som definieras i artikel 30 [EA].

(4) Kraven på kontrollnivåer för radioaktiva ämnen i dricksvatten bör därför antas i särskild lagstiftning som säkerställer enhetlig, konsekvent och fullständig lagstiftning om strålskydd i enlighet med Euratomfördraget.

(5) Eftersom gemenskapen har behörighet att anta grundläggande säkerhetsnormer för skydd av arbetstagarnas och allmänhetens hälsa mot de faror som uppstår till följd av joniserande strålning, har bestämmelserna i det här direktivet företräde framför bestämmelserna i direktiv 98/83/EG vad gäller kraven avseende skydd av allmänhetens hälsa mot radioaktiva ämnen i dricksvatten.”

10 I artikel 1 i det angripna direktivet föreskrivs följande:

”I detta direktiv fastställs krav avseende skydd av allmänhetens hälsa mot radioaktiva ämnen i dricksvatten. I direktivet fastställs parametervärden och frekvenser och metoder för kontroll av radioaktiva ämnen.”

11 I artikel 2.3 i det angripna direktivet definieras ”Indikativ dos” såsom ”den intecknade effektiva dosen för det årliga intaget till följd av alla radionuklider vilkas förekomst i en dricksvattenförsörjning har upptäckts, av naturligt och artificiellt ursprung, men med undantag för tritium, kalium-40, radon och kortlivade sönderfallsprodukter av radon”.

12 Enligt artikel 5.1 i det angripna direktivet ska ”[m]edlemsstaterna … fastställa parametervärden för kontroll av radioaktiva ämnen i dricksvatten i enlighet med bilaga I”.

13 I bilaga I till det angripna direktivet, med rubriken ”Parametervärden för radon, tritium och indikativ dos i dricksvatten, anges följande:

”	Parameter	Parametervärde	Enhet	Anmärkningar
	Radon	100	Bq/l	(Anmärkning 1)
	Tritium	100	Bq/l	(Anmärkning 2)
	Indikativ dos	0,10	mSv	

Anm 1:

a) Medlemsstater får fastställa en radonnivå som inte bör överskridas och under vilken optimering av skyddet bör bibehållas, utan att detta äventyrar vattenförsörjningen på nationell eller regional nivå. Den nivå som en medlemsstat fastställer får vara högre än 100 Bq/l men lägre än 1 000 Bq/l. För att förenkla nationell lagstiftning får medlemsstater välja att justera parametervärdet till denna nivå.

b) Korrigerande åtgärder anses vara berättigade på strålskyddsgrunder, utan vidare övervägande, när radonkoncentrationen överstiger 1 000 Bq/l.

Anm 2: Förhöjda nivåer av tritium kan vara en indikation på förekomsten av andra artificiella radionuklider. Om tritiumkoncentrationen överstiger sitt parametervärde krävs det också att en analys av förekomsten av andra artificiella radionuklider görs.”

14 I artikel 6.1 och 6.2 i det angripna direktivet föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna ska vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att se till att kontroller av radioaktiva ämnen i dricksvatten utförs i enlighet med de kontrollmetoder och kontrollfrekvenser som anges i bilaga II, för att kontrollera att värdena av radioaktiva ämnen är förenliga med de parametervärden som fastställs i enlighet med artikel 5.1.

…

2. Kontroller av den indikativa dosen ska utföras, och … värden för mätsäkerhet och analysmetoder ska vara i överensstämmelse med de krav som anges i bilaga III.”

Förfarandet vid domstolen och parternas yrkanden

15 Genom beslut av domstolens ordförande den 14 maj, 28 maj och 26 juni 2014, tilläts Republiken Frankrike, kommissionen och Republiken Tjeckien att intervenera till stöd för rådets yrkanden.

16 Parlamentet har yrkat att domstolen ska

— ogiltigförklara det angripna direktivet, och

— förplikta rådet att ersätta rättegångskostnaderna.

17 Rådet har, med stöd av Republiken Tjeckien, Republiken Frankrike och kommissionen, yrkat att domstolen ska

— ogilla talan, och

— förplikta parlamentet att ersätta rättegångskostnaderna.

18 Rådet har, med stöd av Republiken Frankrike och kommissionen, i andra hand yrkat att domstolen – för det fall den bifaller talan – ska slå fast att verkningarna av det angripna direktivet ska bestå till dess att nya bestämmelser som ska ersätta direktivet inom skälig tid träder i kraft.

Prövning av talan

19 Parlamentet har åberopat tre grunder till stöd för sin talan. Som första grund har parlamentet gjort gällande att den rättsliga grunden för det angripna direktivet är felaktig. Den andra grunden avser ett åsidosättande av rättssäkerhetsprincipen, medan den tredje avser ett åsidosättande av principen om lojalt samarbete mellan institutionerna enligt artikel 13.2 FEU.

Den första grunden: Den rättsliga grunden för det angripna direktivet är felaktig

Parternas argument

20 Parlamentet har med hänvisning till skälen 3–5 i det angripna direktivet gjort gällande att det främsta målet med det angripna direktivet motsvarar de mål i Europeiska unionens miljöpolitik som anges i artikel 191.1 FEUF, särskilt motsvarar det målet att skydda människors hälsa samt att utnyttja naturresurserna varsamt och rationellt. Det angripna direktivet borde följaktligen ha grundats på artikel 192.1 FEUF (se dom kommissionen/parlamentet och rådet, C-411/06, EU:C:2009:518, punkterna 45–47).

21 Enligt parlamentets förmenande framgår det av artikel 1 i direktiv 98/83 att den ordning som införts genom det direktivet syftar till att tillämpas på alla slags föroreningar av dricksvattnet oberoende av källan. Det angripna direktivet bryter således enhetligheten i den ordning som införts i direktiv 98/83.

22 Enligt parlamentet framgår det av redovisningen av skälen i kommissionens förslag COM(2012) 147 final att kommissionen bedömer att vissa bestämmelser i direktiv 98/83, det vill säga bestämmelserna i del C i bilaga I och bilaga II till direktivet, i praktiken omfattas av tillämpningsområdet för artiklarna 30–32 EA. Emellertid har det genom förordning nr 596/2009 tagits in en anmärkning 10 avseende radioaktiva ämnen i del C i bilaga I till direktiv 98/83. Förordning nr 596/2009 har sin grund i artikel 175.1 EG, nu artikel 192.1 FEUF. Varken unionslagstiftaren eller kommissionen bedömde det nödvändigt vid den tidpunkten att som rättslig grund för förordningen lägga till bestämmelser i Euratomfördraget.

23 I stället för att lägga till bestämmelser om radioaktiva ämnens parametervärden i direktiv 98/83, liksom bestämmelser om kontroll av dessa, godkände rådet i förevarande fall ett förslag som snedvrider den enhetliga ordning som införts genom det direktivet.

24 I sin replik har parlamentet även gjort gällande att dess argument inte sätter i fråga principen i artikel 106a.3 EA. Den rättsliga grunden för det angripna direktivet borde nämligen enligt parlamentet ha varit artikel 192.1 FEUF, eftersom det omfattas av det regelverk som införts genom direktiv 98/83. Rådet har med stöd av artiklarna 31 EA och 32 EA förordnat om nya regler vad gäller en särskild del i det regelverk som infördes i direktiv 98/83, det vill säga skyddskraven vad beträffar radioaktiva ämnen i dricksvatten, och har således handlat i strid med syftet i det direktivet. När den lämpliga rättsliga grunden för det angripna direktivet bestämdes, skulle det först ha beaktats att direktiv 98/83 utgör en hörnsten i systemet för skydd av människors hälsa från de skadliga effekterna av alla slags föroreningar av dricksvatten, och för det andra att det angripna direktivet avser just en del i det system som införts genom direktiv 98/83 (se dom Förenade kungariket/rådet, C-656/11, EU:C:2014:97, punkterna 50, 51, 64 och 66).

25 Rådet och intervenienterna har erinrat om att bestämmelserna i kapitel 3 i avdelning II i Euratomfördraget, i vilket artiklarna 31 EA och 32 EA ingår, ska ges en vid tolkning, så att de kan få ändamålsenlig verkan (domarna parlamentet/rådet, C-70/88, EU:C:1991:373, punkt 14, kommissionen/rådet, C-29/99, EU:C:2002:734, punkterna 78–80, och ČEZ, C-115/08, EU:C:2009:660, punkterna 100 och 112). Vad avser det angripna direktivets syfte och innehåll har de genmält att det var korrekt att grunda det direktivet på artiklarna 31 EA och 32 EA.

Domstolens bedömning

26 I enlighet med artikel 31 EA fastställer rådet de i artikel 30 EA nämnda grundläggande normerna för befolkningens och arbetstagarnas hälsoskydd mot de faror som uppstår till följd av joniserande strålning, genom beslut med kvalificerad majoritet, på förslag från kommissionen och efter att ha hört parlamentet. I artikel 32 EA läggs det till att de grundläggande normer som fastställts på detta vis kan omprövas på begäran av kommissionen eller en medlemsstat enligt den ordning som anges i artikel 31.

27 Även om ingressen i det angripna direktivet hänvisar till artiklarna 31 EA och 32 EA är det endast artikel 31 EA som skulle kunna utgöra den rättsliga grunden, eftersom direktivet inte medför en omprövning av grundläggande normer som fastställts tidigare med stöd av Euratomfördraget.

28 I artikel 192.1 FEUF föreskrivs att parlamentet och rådet beslutar i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet om vilka åtgärder unionen ska vidta för att uppnå sina mål på miljöområdet, vilket bland annat omfattar skyddet av människors hälsa.

29 Vad gäller frågan om huruvida det angripna direktivet rätteligen kunde antas med stöd av artikel 31 EA, följer det av fast rättspraxis att valet av rättslig grund för en rättsakt ska grundas på objektiva omständigheter som kan bli föremål för domstolsprövning, däribland rättsaktens syfte och innehåll (se, bland annat, domarna parlamentet/rådet, EU:C:1991:373, punkt 9, parlamentet/rådet, C-130/10, EU:C:2012:472, punkt 42, kommissionen/rådet, C-137/12, EU:C:2013:675, punkt 52, och kommissionen/parlamentet och rådet, C-43/12, EU:C:2014:298, punkt 29).

30 Vilken rättslig grund som valts vid antagandet av andra unionsrättsakter som eventuellt har liknande särdrag saknar betydelse. Frågan om vilken rättslig grund en rättsakt ska ha måste avgöras utifrån rättsaktens eget syfte och innehåll (se dom Förenade kungariket/rådet, EU:C:2014:97, punkt 48 och där angiven rättspraxis). Parlamentet kan således inte stödja sin argumentation på den omständigheten att det angripna direktivet i vissa delar är identiskt med del C i bilaga I till direktiv 98/83, som är grundat på artikel 130 S.1 EG, nu artikel 192.1 FEUF.

31 Det angripna direktivet avser, såsom framgår av artikel 1 i detta, att skydda allmänhetens hälsa genom att fastställa krav avseende radioaktiva ämnen i dricksvatten. Skälen 1 och 2 i direktivet anger härvid att intag av vatten är ett av de sätt på vilka radioaktiva ämnen kan tas upp av människokroppen och att det är nödvändigt att på gemenskapsnivå fastställa kvalitetskrav med indikatorparametrar och se till att det kontrolleras att dessa krav uppfylls.

32 Det syfte som eftersträvas i det angripna direktivet svarar således mot syftet med en grundläggande norm i den mening som avses i artikel 30 EA, som avser att säkerställa befolkningens hälsoskydd mot de faror som uppstår till följd av joniserande strålning.

33 Vad avser det angripna direktivets innehåll, fastställs i detta parametervärden, frekvenser och metoder för kontroll av radioaktiva ämnen i dricksvattnet. Det angripna direktivets innehåll motsvarar även innehållet i en grundläggande norm i den mening som avses i artikel 30 EA, som i enlighet med sitt andra stycke a och b, vad beträffar joniserande strålning, fastställer de högsta tillåtliga doserna,

förenliga med tillräckligt hälsoskydd, samt högsta tillåtliga exponering och kontamination. Vidare tar bestämmelserna i kapitel 3 i avdelning II i Euratomfördraget, i vilket artiklarna 30 EA och 31 EA ingår, direkt sikte på kontrollen av radioaktiviteten i vattnet.

34 Parlamentet har anfört att det främsta målet med det angripna direktivet motsvarar de mål i Europeiska unionens miljöpolitik som anges i artikel 191.1 FEUF och att det angripna direktivet följaktligen skulle ha grundats på artikel 192.1 FEUF. Det är visserligen så, att unionens miljöpolitik enligt artikel 191.1 FEUF bidrar till bland annat skyddet av människors hälsa.

35 Domstolen har emellertid vid flera tillfällen slagit fast att bestämmelserna i kapitel 3 i avdelning II i Euratomfördraget ska ges en vid tolkning, så att de kan få ändamålsenlig verkan (se, bland annat, domarna kommissionen/rådet, EU:C:2002:734, punkt 78, och ČEZ, EU:C:2009:660, punkt 100). Dessa bestämmelser, i vilka artiklarna 30 EA och 31 EA ingår, syftar till att säkerställa ett sammanhängande och effektivt hälsoskydd för befolkningen mot de faror som uppstår till följd av joniserande strålning, oavsett strålningskällan och oberoende av vilken personkrets som utsätts för denna strålning (domarna parlamentet/rådet, EU:C:1991:373, punkt 14, och ČEZ, EU:C:2009:660, punkt 112).

36 Då det finns en mer specifik bestämmelse i fördragen som kan användas som rättslig grund för rättsakten i fråga ska dessutom denna användas (se, domarna kommissionen/rådet, C-338/01, EU:C:2004:253, punkt 60, och kommissionen/rådet, C-533/03, EU:C:2006:64, punkt 45).

37 Artikel 31 EA utgör en mer specifik rättslig grund för skyddet av befolkningens hälsa mot radioaktiva ämnen i dricksvatten än den allmänna rättsliga grund som utgörs av artikel 192.1 FEUF. Euratomfördraget innehåller nämligen ett antal regler som rör just skyddet av befolkningen och miljön mot joniserande strålning (dom ČEZ, EU:C:2009:660, punkt 83).

38 Om det vore tillräckligt att det konstaterades att en rättsakt som hänför sig till radioaktiva ämnen syftar till att skydda människors hälsa i den mening som avses i artikel 191.1 FEUF, för att godta artikel 192.1 FEUF som lämplig rättslig grund för rättsakten, skulle artikel 31 EA under alla omständigheter inte längre kunna utgöra rättslig grund för gemenskapsåtgärder, eftersom de grundläggande normerna, i den mening som avses i artikel 30 EA, i sig har till syfte att skydda människors hälsa. Parlamentets argumentation strider således inte enbart mot den ändamålsenliga verkan av artikel 31 EA, som utgör en mer specifik rättslig grund än artikel 192.1 FEUF, utan även mot principen i artikel 106a.3 EA om att bestämmelserna i EUF-fördraget inte påverkar bestämmelserna i Euratomfördraget.

39 Det följer av det ovan nämnda att det var korrekt att anta det angripna direktivet med artikel 31 EA som rättslig grund.

40 Talan kan således inte vinna bifall på den första grunden, avseende felaktigt val av rättslig grund för det angripna direktivet.

Den andra grunden: Åsidosättande av rättssäkerhetsprincipen

Parternas argument

41 Parlamentet har gjort gällande att rådet har skapat rättslig osäkerhet, eftersom direktiv 98/83 inte upphävdes i den del det avser radioaktiva ämnen när det angripna direktivet antogs. Då det inte finns något uttryckligt upphävande är parametervärdena i del C i bilaga I till direktiv 98/83 fortfarande i kraft på samma sätt som parametervärdena i det angripna direktivet. Detsamma gäller kommissionens befogenhet att anta bestämmelser i enlighet med det föreskrivande förfarandet med kontroll enligt anmärkning 10 i del C i bilaga I till direktiv 98/83. Att ha två system, det i det angripna direktivet och det i direktiv 98/83, i kraft samtidigt äventyrar rättssäkerheten.

42 Skäl 5 i det angripna direktivet, enligt vilket det angripna direktivet har företräde framför direktiv 98/83, är enligt parlamentet i sig inte tillräckligt för att avhjälpa denna rättsosäkerhet. Den omständigheten att två rättsakter som har samma syfte – det vill säga skyddet av befolkningens hälsa mot radioaktiva ämnen i dricksvattnet – men olika innehåll, ger upphov till osäkerhet som inte kan avhjälpas genom hänvisning till principen lex specialis derogat legi generali. Medlemsstaterna är under alla omständigheter skyldiga att med tillämpning av direktiv 98/83 fortsätta tillämpa bestämmelser som antagits för att införliva del C i bilaga I samt bilaga II till detta direktiv med nationell rätt, och ett åsidosättande av denna skyldighet kan göras gällande av alla berörda vid behöriga nationella domstolar. Denna skyldighet kan upphävas endast genom ett uttryckligt upphävande av de aktuella bestämmelserna, vilket skulle ha krävt att artikel 192.1 FEUF användes som rättslig grund. Det framgår emellertid otvetydigt av det angripna direktivet att den omständigheten att nämnda bestämmelser inte har upphävts inte utgör ett rent förbiseende. Enligt parlamentet är det i övrigt inte tillåtet för upphovsmannen till en rättsakt att stödja sig på principen om lex specialis derogat legi generali för att rättfärdiga en konflikt mellan två rättsakter som upphovsmannen själv skapat.

43 Rådet och intervenienterna har erinrat om att det i skäl 5 i det angripna direktivet tydligt anges att det direktivet har företräde framför direktiv 98/83 vad gäller kraven avseende skydd av allmänhetens hälsa mot radioaktiva ämnen i dricksvatten.

44 Det råder således, enligt rådet och intervenienterna, ingen tvekan om förhållandet mellan det angripna direktivet och direktiv 98/83. I enlighet med rättssäkerhetsprincipen är medlemsstaterna, som direktivet riktar sig till, i stånd att slå fast vilka skyldigheter de har.

Domstolens bedömning

45 Enligt fast rättspraxis kräver rättssäkerhetsprincipen att rättsregler är klara, precisa och förutsägbara när det gäller vilka rättsverkningar de har, så att berörda parter kan sätta sig in i situationer och rättsförhållanden som omfattas av unionens rättsordning (se domarna France Télécom/kommissionen, C-81/10 P, EU:C:2011:811, punkt 100 och där angiven rättspraxis, och LVK – 56, C-643/11, EU:C:2013:55, punkt 51).

46 Det finns i förevarande fall ingen motsägelse mellan det angripna direktivet och direktiv 98/83. Det angripna direktivet fastställer nämligen i sin bilaga I precis samma parametervärden som finns i del C i bilaga I till direktiv 98/83, det vill säga 100 becquerel per liter för tritium och 0.10 mSv per år för den totala indikativa dosen.

47 Även om såväl det angripna direktivet som direktiv 98/83 innehåller rättsregler om radioaktiva ämnen i dricksvatten, medför den omständigheten att båda systemen är i kraft samtidigt inte att de tillämpliga reglerna blir mindre klara, precisa och förutsägbara.

48 Det ska vidare anges att även om det angripna direktivet innehåller nya regler, bland annat vad beträffar radon, kan dessa reglers klara, precisa och förutsägbara natur inte heller påverkas av att de två rättsliga systemen i det angripna direktivet och direktiv 98/83 är i kraft samtidigt, eftersom dessa regler enbart finns i det angripna direktivet.

49 Vad slutligen gäller direktiv 98/83, som på ett allmänt sätt avser dricksvattnets kvalitet, utgör det angripna direktivet lex specialis vad beträffar skydd av befolkningens hälsa mot de faror som uppstår till följd av radioaktiva ämnen i sådant vatten. Till skillnad från vad parlamentet har gjort gällande, äger emellertid principen om lex specialis derogat legi generali tillämpning även om lex generalis och lex specialis härstammar från samma institution.

50 Härav följer att även om parlamentets påstående, som det gjorde gällande för första gången i yttrandet över interventionsinlagorna, om att det finns olikheter i de aktuella rättsakternas regler är riktigt, har bestämmelserna i det angripna direktivet företräde framför dem i direktiv 98/83 i de fall de system som inrättats genom dessa direktiv är oförenliga med varandra. Detta bekräftas uttryckligen av skäl 5 i det angripna direktivet.

51 Rättssäkerhetsprincipen har således inte åsidosatts.

52 Talan kan följaktligen inte bifallas på den andra grunden.

Den tredje grunden: Åsidosättande av principen om lojalt samarbete mellan institutionerna i artikel 13.2 FEU

Parternas argument

53 Parlamentet har gjort gällande att det inte finns något giltigt rättsligt skäl till att inrätta ett separat system för radioaktiva ämnen i dricksvattnet med stöd av Euratomfördraget som har samma skydds- och kontrollbestämmelser som i del C i bilaga I och II till direktiv 98/83. De sistnämnda bestämmelserna avser visserligen strålskydd, men de utgör enbart en av delarna i den generella ramen av skyddsåtgärder enligt direktiv 98/83, som delar samma överordnade mål, det vill säga skydd av miljön och människors hälsa enligt artikel 191.1 FEUF.

54 Parlamentet har erinrat om att valet av rättslig grund aldrig kan vila på skäl som avser det förfarande som ska följas när den aktuella rättsakten antas eller det system som ska tillämpas på rättsakten när den en gång har antagits (dom kommissionen/rådet, EU:C:2013:675, punkt 74). Att på ett konstlat sätt skilja ut den del av en gällande lagstiftningsakt som har en klart underordnad betydelse i den nämnda aktens systematik, för att göra den till en separat rättsakt som omfattas av en annan rättslig grund och ett annat rättssystem, utgör ett åsidosättande av principen om lojalt samarbete mellan institutionerna enligt artikel 13.2 FEU.

55 Parlamentet har vidare i sitt yttrande över interventionsinlagorna gjort gällande att det hade varit nödvändigt – för att iaktta skyldigheten att ha ett lojalt samarbete – att först upphäva delar av direktiv 98/83 med stöd av artikel 192.1 FEUF och i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, vilket skulle ha gjort det möjligt för alla berörda institutioner att yttra sig över huruvida det var rättsligt korrekt och politiskt lämpligt att bryta ut bestämmelserna om radioaktiva ämnen i dricksvattnet ur direktiv 98/83 för att göra dem till föremål för en egen rättsakt med stöd av Euratomfördraget.

56 Rådet och intervenienterna har gjort gällande att det angripna direktivet inte innebär att artikel 13.2 FEU åsidosätts.

Domstolens bedömning

57 Enligt artikel 13.2 FEU ska institutionerna samarbeta lojalt med varandra.

58 Detta lojala samarbete sker emellertid med beaktande av begräsningarna i den befogenhet som varje institution tilldelas enligt fördragen. Den skyldighet som följer av artikel 13.2 FEU förändrar således inte nämnda befogenhet.

59 Vad gäller frågan om rådet har åsidosatt principen om lojalt samarbete genom att anta det angripna direktivet, ska det erinras om att direktivet har antagits med en korrekt rättslig grund, det vill säga artikel 31 EA, såsom slagits fast ovan i punkt 39.

60 Den omständigheten att parlamentet hördes och inte medverkade som medlagstiftare enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet när det angripna direktivet antogs, följer således enbart av det val som fördragens upphovsmän har gjort och inte av ett åsidosättande av principen om lojalt samarbete (se, för ett liknande resonemang, dom parlamentet/rådet, EU:C:2012:472, punkt 82).

61 Parlamentet kan inte heller vinna framgång med sitt argument att delar av direktiv 98/83 skulle ha upphävts med stöd av artikel 192.1 FEUF och med iakttagande av bestämmelserna i EUF-fördraget om det ordinarie lagstiftningsförfarandet, innan det angripna direktivet antogs.

62 Parlamentets argument innebär nämligen att det medger att rådets utövande av den befogenhet som det tilldelats enligt artiklarna 30 EA och 31 EA kan underställas ett föregående godkännande från parlamentet, även om dessa bestämmelser endast ger det en rätt att bli hörd. Såsom framgår ovan i punkt 58 kan den befogenhet som parlamentet och rådet tilldelas i artiklarna 30 EA och 31 EA emellertid inte inskränkas respektive utökas med stöd av principen om lojalt samarbete.

63 Talan kan följaktligen inte vinna bifall såvitt avser den tredje grunden.

64 Av det ovan anförda följer att talan ska ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

65 Enligt artikel 138.1 i rättegångsreglerna ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Rådet har yrkat att parlamentet ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom parlamentet har tappat målet, ska rådets yrkande bifallas.

66 Enligt artikel 140.1 första stycket i rättegångsreglerna ska Republiken Tjeckien, Republiken Frankrike och kommissionen bära sina rättegångskostnader.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (andra avdelningen) följande:

1) Talan ogillas.

2) Europaparlamentet ska ersätta rättegångskostnaderna.

3) Republiken Tjeckien, Republiken Frankrike och Europeiska kommissionen ska bära sina rättegångskostnader.

Underskrifter